

Az üzleti titok irányelv

Faludi Gábor,
2016. május 6.

Az ismételt tárgyalás oka

- 2014. május – elérhető előadás az irányelv-tervezet akkori állásáról
- http://www.mie.org.hu/eloadasok_2014_konf/majus/Dr.FaludiGaborMIEkonf_05_08..pdf

- **USA**

- 18 U.S.C. (Economic Espionage Act) 90. fejezet: § 1832 -1839: „Theft of trade secrets” nevű bűncselekmény <http://codes.lp.findlaw.com/uscode/18/I/90/1832> + köv (első §-t bemutató belső lap)
- **kiegészítés: Defend Trade Secrets Act of 2015'**

<https://www.congress.gov/bill/114thcongress/senatebill/1890/text>

tárgya polgári jogi igényérvényesítés (lefoglalás, eltiltás, kártérítés, gazdagodási igény) az eddig létező közérdekű (ügyészi) polgári jogi igényérv. mellett . **Benne: minden lényeges polgári jogi fogalom, ami megjelenik az uniós szabályozásban is – alkalom az értékelő összehasonlításra**

- Eddig: a polgári jogi jogérvényesítés csak egységesített tagállami jogalapon volt lehetséges: National Law Conference =Uniform Trade Secrets Act (47 tagállam + District of Columbia, Puertop Rico, Virgin islands
http://www.uniformlaws.org/shared/docs/trade%20secrets/utsa_final_85.pdf

Az ismételt tárgyalás oka

- Most- EU

- **Brussels, 4 January 2016 SN 1019/16**
- Directive on the protection of undisclosed **know-how and business information (trade secrets)** against their unlawful acquisition, use and disclosure
- végső, kompromisszumos szöveg (EUP, Tanács, EUB)
- Április 14.-én az EUP elfogadta. 503 igen- 131 nem. Hosszú egyeztetés oka: információs jog (free speech) gyakorlása, és jogsértés feltárásához fűződő közérdek, mint kivételek). A panamai ügy segítette az elfogadást.
- A kézirat lezárásakor még nem jelent meg a hivatalos lapban az irányelv szövege.

Az üzleti titok/know-how

- „The most intangible among intangible assets”.
- A legillékonyabb szellemi vagyontárgy.
- Az oltalmi tárgy **nem homogén**: adat/tény-től szakirodalmi műben rögzített üzleti koncepcióig, szabadalmazott megoldás kivitelezéséig. → **a fogalom magában foglalja az ismeret-titkot, a védett ismeretet is.**
- szinte minden gazdasági vonatkozású tevékenységgel vele jár
- **A feltárás magát az oltalmat is de facto megszüntetheti, mert megszűnik a titok-minőség (alapvető eltérés az IP jogoktól, ahol engedély nélküli hasznosítás/felhasználás az oltalom léteire nem hat ki**

Uniós szabályozás gazdaságtani alapja

- <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013SC0471&from=EN> 141-144 (tanulmányok összefoglalása- innovációs ösztönzés és jólét összefüggése)
- EU - határon átnyúló K+F
- **Gazdasági megközelítés:** előállítás+ titokban tartás + tranzakció kstgeinek megtérítése↔közkincs. (Korlátozott) védelem nélkül nem hasznosítanak.
- Összetett, intellektuális termékekben is nevesített IP oltalmat egészít ki.
- Alacsony szintű, vagy egyenetlen védelem az uniós piacon→
- - kisebb az üzleti titkokra épülő innovációtól várt eszközérték és magasabbak a védelem költségei; +
- - magasabb az üzleti titok megosztásának /hasznosításának üzleti kockázata.

Gazdaságtani alap- Mo

- Van magyar szakirodalom is: **Bobrovsky**: Az enyém, a tied és a miénk a szellemi tulajdonban. Áttekintés a közkinccs és a szellemi magántulajdon egyes összefüggéseiről az Internet tükrében
- - Rejtélyek és fortélyok. Hozzászólás az üzleti titok és a know-how
- kérdésköréhez a polgári törvénykönyv reformja kapcsán. Magyar Tudomány, 11. sz. 1385–1395. o
- - **Kovács András** György (hírközlési ügyekből indult végkövetkeztetés): Az üzleti titok védelméhez való jog gazdasági elemzése http://econ.core.hu/file/download/vesz2009/02_titok.pdf
- „*Ezért az üzleti titok védelméhez való jog és a szabályozói beavatkozás lehetőségei között alapvetően új viszonyrendszert kell kialakítani az üzleti titok védelméhez való jog jelentős korlátozásával. (...) [vizsgálni kell, hogy] az üzleti titok védelme mely esetekben járul hozzá az erőforrások hatékony elosztásához, és mikor nem. A tanulmány következtetése, hogy a jogalkotónak meg kell fontolnia a szabályozói eljárásokban felhasznált üzleti titkok egészben vagy részben történő nyilvánossá tételét.*”

Gazdaságtani alap-Mo

- **Kovács:** *„A know-how (...) az üzleti titok azon speciális esete, amikor részben vagy egészben olyan, tulajdonosi jogosítványokkal is védhető információkról van szó, amelyek esetében az adott piaci helyzetben a vállalkozás számára ésszerűbb az üzleti titokként való kezelés. **A know-how speciális üzleti titok annyiban, hogy ez a típus a leginkább jólétnövelő.** Elemzésünkben figyelmen kívül hagyjuk a know-how-t (...) Ennek az az oka, hogy a know-how önállóan elemezhető jogintézmény, esetében számos kérdésben eltérő konklúzióra lehet jutni.”*
- **A tény-titok és az ismeret-titok (védett ismeret) a jogsértés és a kivételek szempontjából nem egynemű**
↔ **TRIPS 39. Cikk (2) + USA jog + Irányelv (1-es preambulum)+ magyar jog: egyneműként kezeli.**

EU irányelvi szabályozás leszűrve

- Innovatív beruházások eredményeinek kiaknázása → KKV-k által legtöbbször értékelte oltalmi tárgy az üzleti titok, +vagy alternatívája, vagy kiegészítője a szellemi tulajdoni oltalomnak, lehetőség a titok hasznosításából eredő haszon elsajátítására, nagy volt az eltérés a tagállami szabályozásban, ezért:
- **Jogosult fogalma: kihatás a ptk-ra**
- **Megfelelő polgári jogi igények** a jogellenes megszerzéssel, hasznosítással és közléssel (feltárással) szemben.
- **Nem keletkezik abszolút szerkezetű kizárólagos joga** a titokjogosultnak (10-es preambulum-bekezdés)
- - lista egyes nyitott szabályokkal tartalmazza a jogellenes magatartásokat (tisztességtelen magatartás aprópénzre váltása).
- **Többrétű kivétel rendszer:**
- Milyen információ nem minősülhet eleve üzleti titoknak,
- Milyen magatartások minősülnek eleve „törvényi” kivételnek, →nem esik az oltalmi körbe
- Milyen magatartások minősülnek „szabad” magatartásnak →az oltalmi körbe esik, de érdemi védekezési jogalap
- Milyen esetekben dől meg, vagy alakul át fizetési kötelezettséggé az eltiltás.

Az EU irányelv megoldása (fogalom)

EU	USA
<p>Információ, amely relatív értelemben titkos, kereskedelmi értékét a titkosság adja, a jogosult ésszerű intézkedéseket tett a titok megőrzésére (mint a Ptk.-ban), →gazdaságtani értékelés</p>	<p>Kazuisztikus felsorolás, lényegében megegyező végeredménnyel: § 1839 (3) US 18</p> <p>all forms and types of financial, business, scientific, technical, economic, or engineering information, including patterns, plans, compilations, program devices, formulas, designs, prototypes, methods, techniques, processes, procedures, programs, or codes, whether tangible or intangible, and whether or how stored, compiled, or memorialized physically, electronically, graphically, photographically, or in writing if –</p> <p>(A) the owner thereof has taken reasonable measures to keep such information secret; and (B) the information derives independent economic value, actual or potential, from not being generally known to, and not being readily ascertainable through proper means by, the public</p>

Az EU irányelv megoldása (fogalom)

- **Védelemből kizárt info:** triviális, + a munkavállaló által a munkavégzés során rendes körülmények között megszerzett információ.
- Control Data ügy – negatív know-how,
- Személyes adatok vagyontárggyá válnak (Big data + profilképzés, +Internet of Things)
- Gazdasági érték:
- **Tényleges, vagy várható** (lehetséges/potential)?
- **USA:** benne a jogszabályban + bír. gyak.- megvan az érték, ha bárkinél képes az info értéket termelni (a jogsértőtől különböző személynél),
- **EU:** 8/a preambulum: = Ptk: *„amelynek illetéktelenek által történő megszerzése, hasznosítása, másokkal való közlése vagy nyilvánosságra hozatala a jogosult jogos pénzügyi, gazdasági vagy ~~piaci~~ érdekét sértené vagy veszélyeztetné”*

A védelemből kizárt információ – munkavállaló helyzete

- 1. cikk (3) az Ire nem korlátozza
- a munkaerő szabad áramlását,
- a munkavállalót az üzleti titoknak nem minősülő = a munkavégzés során rendes körülmények között megszerzett információ, tapasztalat, és képesség felhasználásában (**employee's know-how** v. employers' trade secret) , inevitable disclosure doctrine –v. jogsértéssel fenyegetés – bizalmi köt. megszegése
- csak az uniós és nemzeti munkajog által megengedett korlátozások alkalmazhatók a munkaszerződésekben
→**versenytilalmi megállapodások**

A védelemből kizárt információ – munkavállaló helyzete

- **BDT2012. 2720. Szegedi Ítéltábla / Gf. I. 30 152/2011.**
- II. A vállalkozással munkaviszonyban álló dolgozók **szükségképpen megszerzik azokat a műszaki, gazdasági, kereskedelmi ismereteket**, amelyek az adott tevékenységgel foglalkozó cég működéséhez hozzátartoznak.
- **Nem kifogásolható, ha a volt munkavállalók a szabályszerűen - legálisan - megszerzett ismereteiket, szaktudásukat az új munkavégzésük során hasznosítják.**
- A munkáltató és a munkavállaló a munkaviszony megszűnése utáni időszakra ún. **versenytilalmi megállapodást** köthetnek, ez azonban a munkavállaló megélhetését, a piaci versenyt méltánytalanul nem korlátozhatja.
- Versenytilalmi megállapodás és megváltás hiányában a munkaviszonyuk megszűnését követően a dolgozók a megszerzett szakmai ismereteiket korlátozás nélkül felhasználhatják.

Eleve jogszerű magatartás (üzleti titok megszerzés!)

• USA

- reverse engineering=visszafejtés,
- independent derivation, =független fejlesztés
- any other lawful means of acquisition=minden más jogszerű megszerzési mód.

• EU

- független fejlesztés, visszafejtés, de: szerződéssel kizárható, ilyen szerződések megkötését a tagállami jog kizárhatja/korlátozhatja (üzleti titok érzékeny iparágak)
- munkavállalói érdekképviselő tájékoztatáshoz és egyeztetéshez való joga,
- Minden más, ami tisztességes piaci magatartásnak minősül.
- Vállalatfelvásárlás?

Jogszerű megszerzés, hasznosítás, feltárás

- **USA (még az 1996-os-ös tv-ből) § 1833**
- **<https://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/1833>**
- -közjogi jogalanyok jogszerű tevékenysége
- - whistleblowing = the reporting of a suspected violation of law to any governmental entity of the United States, a State, or a political subdivision of a State, if such entity has lawful authority with respect to that violation.
- -információ közlése köztisztviselő által jogszerű feltárása az Info tv. alapján.
- **EU**
- Minden olyan esetben, ha EU, vagy tagállami jog megengedi, vagy előírja

Jogellenes megszerzés

USA

A titokjogosult hozzájárulása nélkül

▶ hozzáférés, elsajátítás, lemásolás- bármely olyan, a jogosult ellenőrzése alatt álló hordozóról, amely tartalmazza az üzleti titkot, vagy amelyből az üzleti titok tartalma levezethető,

▶ **Bármely, az adott körülmények között az üzleti tisztességbe ütköző magatartással**

EU

A titokjogosult hozzájárulása nélkül,

ugyanaz

Jogellenes hasznosítás, feltárás

- A titokjogosult hozzájárulása nélkül olyan személy által, aki
 - ► maga jogellenesen szerezte,
 - ► titoktartási megállapodást, vagy jsz-i köt.-et szeg meg, vagy
 - ► feltárást, hasznosítást tiltó, vagy korlátozó megállapodást szeg meg (mint az USA-beli misappropriation)

További jogellenes magatartás

- **Közvetett szerző a titokra nézve:**
- Ha a személy a jogellenes magatartás időpontjában tudja, vagy az adott körülmények között tudnia kell, hogy az üzleti titkot olyan személytől szerezte közvetlenül, vagy közvetetten, aki jogellenesen hasznosította vagy tárta fel az üzleti titkot.
- **Jogsértő termék /szolgáltatás**
- előállítás, forgalomba hozatal, erre való felajánlása, behozatala, kivitele, vagy exportja, ha az érintett személy tudja, vagy az adott körülmények között tudnia kell, hogy az üzleti titkot jogellenesen hasznosították a termék előállításához.
 - Tudja/adott körülmények között tudnia kell
↔ felróhatóság + jóhiszeműség, tisztesség

Kivételek – érdemi védekezés igényérvényesítés esetén

- A keresetet el kell utasítani, ha a megszerzés, hasznosítás, vagy feltárás
- (a) az Emberi Jogi Charta szerinti véleményszabadság gyakorlása során történt figyelemmel a média szabadságra (oknyomozó újságírás a preambulum bekezdésben...) → **miért terjed ki a hasznosításra is?**
- (b) jogsértés feltárása céljából történt, ha az alperes a közérdek védelmében járt el (whistleblowing) → **miért terjed ki a hasznosításra is?**
- (c) ha az üzleti titkot munkavállalók tárják fel munkavállalói érdekképviselőik számára, hogy azok a kollektív jogaikat gyakorolhassák a tagállami és uniós jog alapján, feltéve, hogy a feltárás szükséges az érdekképviselőkhöz
- (d) az uniós, vagy tagállami jog által elismert jogos érdek védelmében történt → **miért terjed ki a hasznosításra is?**

Kivételek magyarázata

(18)-(20)-as preambulumok

- Kivételek alapján szerzés, feltárás - jogszerű. Ha harmadik személy a kivételre építőtől szerzi meg/hasznosítja, tárja fel, nem követ el jogsértést.
- Munkavállalói érdekképviselő: csak megszerzés, és feltárás.
- Törvényes auditálás – csak megszerzésre terjed ki.
- Közbeszerzési eljárás
- A megszerzési szabadság nem terjed ki a hasznosításra, ha jogszabály ezt kimondja.
- Whistleblowing-ra: a kivételt alkalmazni kell, ha **„the respondent had every reason to believe in good faith that his or her conduct satisfied the appropriate criteria set out in this Directive (közérdek védelme...)”**.

Általános jogérvényesítési szabályok

- Arányos, tisztességes, stb,
- Külön szankciókat kell bevezetni arra az esetre, ha a titokjogosult joggal való visszaélést valósít meg az igény érvényesítésével.
- Kártérítés és/vagy a határozat nyilvánosságra hozatala.
- Kötelező elévülési szabályokat bevezetni – 6 évet nem haladhat meg

Üzleti titok a bírósági/közigazgatási eljárásban

- Az üzleti titok feltárásával járó eljárásban az eljárás résztvevőinek a bíróság hi, nélkül megtilthatja a hasznosítást és a feltárást. De: ha a titok nem védett, vagy időközben közkinccsé válik.
- + irat hozzáféréshez korlátozás,
- + felektől egy-egy személy kijelölése a hozzáférésre (USA- for attorneys' exes only Ø az EU-ban),
- +iratokból/határozatokból az üzleti titok kitakarása, és nyilvános verzió készítése azoknak, akiknek nincs hozzáférésük

Ideiglenes intézkedés

- Eltiltás,
- Jogsértő termék előállítás, forgalmazás megtiltása,
- Forgalomból visszahívás, behozatal megtiltása
- Hasznosítás folytatásának megengedése ellenbiztosíték mellett
- Üzleti titok léte, jogosulti minőség, és jogsértés valószínűsítése + külön szempontrendszer az elrendelhetőségre (Pp. 156.§-tól teljes eltérés, és semmilyen vélelem nem áll fenn)

A szempontok(erős kritika, a dia nem tartalmazza...)

- (a) az üzleti titok értéke és egyéb jellemzői...
- (b) a titokban tartási intézkedések
- (c) az alperes állítólagosan jogsértő magatartása
- (d) a jogsértő megszerzés, hasznosítás, feltárás hatása
- (e) az intézkedés előnyei és hátrányai a felekre nézve
- (f) harmadik személyek törvényes érdekei
- (g) közérdek
- (h) az alapvető jogok biztosítása.

Az intézkedés visszavonása- biztosíték - kártérítés

- Legfeljebb 20 munka-/31 naptári napos perindítási hi. elmulasztása (csak keresetbenyújtás előtt lehet?)
- Ha a titokvédelem feltételei megszűnnek (pl. egy kifejezetten a köz érdekében eljáró oknyomozó újságíró feltárja, és ezzel közkinccs lesz???)
- - kérelmező – biztosíték adása- határozott kártérítési funkció

Igények

- Ismertek a szellemi tulajdoni jogsértések köréből, kiterjednek a jogsértő termék előállítójára/forgalmazójára is,
- de:
- **Nincs tájékoztatási jog** a jogsértő termék forgalmáról (a preambulum bekezdések kiterjesztik szolgáltatásra is), miközben van kártérítési igény, amely kiterjed a jogsértő profitjára is
- **Kötelező bevezetni** (az IP jogérvényesítés körében ez csak lehetőség), hogy a jóhiszemű közvetett jogsértő **licencia arányos ellentételezés** fejében folytathassa a hasznosítást/feltárást !!!, ha aránytalanul sújtaná az eltiltás/forgalomból visszahívás, és a titokjogosult számára megfelelő ellentételezés adható,
- **nincs külön kártérítés/gazdagodási igény**, mivel nincs objektív jogsértés, hiszen nincs kizárólagos jog.
- **A kártérítés lehet számított, és átalány is**, ekkor licencia analógia alapján (ez is csak rosszhiszemű/= felróható jogsértés esetén).
- Határozat nyilvánra hozatalának sajátos vonása (privátszféra...)

Az átültetéshez

- Nehéz lesz a személyiségi jogok szabályrendszerébe beiktatni:
- Nem kizárólagos jog, tételes felsorolás,
- Kivételek egy része – Ptk-n kívül (Mt., Info tv.)
- Sajátos szankciórendszer. Összehangolás lehetséges, 1. Cikk 81) második bek. nem tiltja...
- Tpmt-n is változtatni szükséges...

•Az előadás vége – Köszönöm a figyelmet!